51e jaar. — Nr 2. Dinsdag 5 Januari 1904.

DE POSTRIJDER

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever **Groote Markt, n° 37-39, Tongeren.**

DER PROVINCIE LIMBURG.

ABONNEMENT

Driemaal per week **6** frank per jaar.
Twee » **3** » »
Een » **4** » »
Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** centiemen per drukregel
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad : **1** fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 5e JANUARI 1904.

De koollagen in Limburg.

De aanvragers van mijnvergunningen in Limburg werden woensdag door M. Francotte, minister van nijverheid en arbeid, in gehoor ontvangen. De minister heeft hun bevestigd dat binnen kort op het bureel van den Senaat een wetsontwerp zal neergelegd worden, wijzigingen brengend aan de wet betrekkelijk de mijnen ; hij heeft erbij gevoegd dat zoodra deze formaliteit zal vervuld zijn, de eerste vergunningen zullen toegestaan worden.

NIEUWS
uit de stad en de provincie.

Paardenmarkt te Tongeren *DONDERDAG 14 JANUARI.*

BORGLOON. — De installatiewerken aan onze hoofdkerk loopen op een einde ; men denkt de goddelijke diensten te kunnen hernemen rond Paschen.

Alles is reeds onder dak en met de beplaastering der binnenwanden is men reeds ver gevorderd.

Loon zal terecht mogen roemen op haar prachtig Godshuis, dat een pronkjuweeltje is van Romaansche stijl.

De parochianen zullen met de grootste tevredenheid opnieuw bezit nemen van hunnen flink gerestaureerden en vergrooten tempel, des te meer daar de noodkerk hun begint te vervelen. Moge dit zoo rap mogelijk geschieden !

BEERS. — BRAND. — Op het « Broek » alhier, is donderdag een huis bewoond door een landbouwer, met den inboedel, door het vuur vernield. Allee is verzekerd.

BITSINGEN. — Er is spraak van een groot siroopfabriek alhier op te richten. In dat geval zoude daar eene aanzienlijke hoeveelheid suikerbeeten verbruikt worden.

HASSELT. — Daar de smetziekte meest gedaan is, zal het garnizoen weldra uit het kamp terugkeeren. Er is spraak eene nieuwe kazerne te bouwen en die van Herkenrode in te richten voor een stadsmuseum.

GENCK. — Men is bezig met de bouwstoffen aan te voeren voor het bouwen van eene nieuwe jongenschool.

Men zal ook werdra de hand aan 't werk slaan om ook eene nieuwe school voor meisjes op te richten. De twee nieuwe lokalen zullen schoon en gezond gelegen zijn.

BREE. — VREESELIJK DRAMA. — Een vreeselijk drama heeft er in Bree op Oudejaarsavond plaats gehad en er eene diepe ontroering teweeg gebracht.

Op den windmolen, even buiten Bree, woont sedert anderhalf jaar een huishouden, bestaande uit vader, moeder en zes kleine kinderen ; de man heet Jos. Craenen, geboren te Leiveren in Holland en zijne vrouw Gertrudis Michels, geboren te Veert in Duitschland. De man is 35 en zijne vrouw 33 jaren oud. Zoo 't schijnt, leefde dit huishouden niet in goede verstandhouding ten gevolge van het gedrag van den echtgenoot. De 20 December ll. is er een hevigen twist tusschen de echtelingen opgerezen, waarbij de vrouw fel werd mishandeld en waarna de man vrijwillig of onvrijwillig een revolverschot op haar gelost heeft in de richting der rechter borst.

Hoe het eigentijk is toegegaan, zal wel nooit met zekerheid bekend worden, want de ongelukkige vrouw had geen klacht ingediend en had zich zelfs de kogelwonde in de borst niet door een dokter laten verzorgen. D-zer dagen werd de toestand der vrouw erger en de zuster van haren man werd uit Holland ontboden om haar de noodige verzorgingen te geven ; ook aan hare schoonzuster heeft zij niets gezegd en 't was slechts op uitdrukkelijk verlangen eener buurvrouw, dat de man Donderdag 's morgens een dokter ging ontbieden.

Gedurende den dag en 's avonds verslechtte haar toestand zoo zeer en zoo plotseling dat de eerw. heer kapelaan Vercken, in allerijl ontboden, te laat kwam met den H. Olie en slechts maar een doode vond. Terwijl de heer kapelaan nu naar den man vroeg en niemand wist waar hij gebleven was, ging hij eens in den molen rondzien, klauterde den trap op en vond den ongelukkige in den molen opgehangen aan het touw, waarmede de zakken omhoog gehesschen worden. Hij snoed de koord over, maar 't was te laat ! de dood had hare taak volbracht. Men liep alsdan, 't was rond tien uren 's avonds, om de gendarmen, den burgemeester, de policie, den dienstdoenden vrederechter, den luitenant der gendarmerie, en in de tegenwoordigheid dier heeren, bestatigde dokter Verjans eene kogelwonde in den rechterboezem der vrouw en haalde den kogel er dadelijk uit ; *'t was een kleine revolverkogel van kaliber zes,* die op het schouderblad aan eene zijde was platgeschoten. Men begreep nu dat de vrouw, om den man niet in het gevang te brengen en de eer van hare zes arme kindertjes te redden, met smartelijke gelatenheid den kogel in de borst bleef dragen en liever den dood stierf dan hem te beschuldigen, den vader van hare kinderen van eene misschien in overijling gepleegde misdaad en dat de man, liever dan naar de gevangenis gebracht te worden, den zelfmoord verkoos boven het uitboeten zijner misdaad hier op aarde.

Zaterdag is het parket van Tongeren de zaak komen ondzoeken.

Men beklaagt van ganscher harte het arme slachtoffer dier treurige zaak en men heeft innig medelijden met de zes arme schaapjes van kinderen, waarvan het oudste 11 jaar en het jongste 6 maanden oud is.

—o— De Zuid-Willemsvaart ligt op verscheidene plaatsen toebevrozen. De vaart is gesloten.

MECHELEN A/M. — Tengevolge van den diefstal van 1000 fr. bij den Heer Joseph Engelen, landbouwer is verleden woensdag het parket van Tongeren, samengesteld uit de Heeren Massa, substituut, Silveryzer, onderzoeksrechter en Wallinckx, griffier, ter plaatselijk onderzoek komen doen.

COTHEM-BOORSHEIM. — Het lijk alhier uit de Maas opgevischt door twee personen van Cothem, is wel dat van den ongelukkigen Raadschelders, de zoo getrouwe dienstknecht van den heer Gerard Smeets, die bij den hoogen waterstand te Maestricht van 't schip viel en in een draaikolk het leven verloor. Het lijk is door zijn zoon herkend. Zooals men weet stond er op de ontdekking van dit lijk de som van 150 fr.

VELTWEZELT. — De gemeenteraad vergaderde hier donderdag ll. en besloot den opbouw eener nieuwe gemeente-school in het Centrum met het daarstellen van een gemeente-huis.

Hollandsch Limburg.

MAESTRICHT. — In de Jodenstraat te Maestricht is een schrijnwerker in het hooi doodgevonden. Heeft zich de man daar te slapen gelegd of wat er eigenlijk geschied is, weet men niet.

BINNENLAND.

Men meldt uit LUIK :

Zaterdagavond botsten in de Guillemins-statie, twee locomotieven tegen een koopwarentrein. De schok, die zeer hevig was, veroorzaakte veel schade. Drie bedienden die zich in den fourgon bevonden, werden erg gekwetst. Wat zonderling klink, is dat de twee machienen de statie van Kinkenpois hadden verlaten zonder machinist of stoker. Zij waren stilaan beginnen te rollen, en — natuurlijk — hoe verder zij reden, hoe sneller hun vaart werd. Een onderzoek is ingesteld.

— Men meldt uit SCHAERBEEK :

Schaerbeek bezit reeds even als Brussel zijne bloemen- en hondenmarkten. Nu zal er eene.... ezelsmarkt bij komen. Men weet dat Schaarbeek eene legendarische ezelsberoemdheid bezit, misschien wel omdat er een ezelskop in zijn gemeentewapen staat.

— Men meldt uit NIJVEL :

Te Bornival is eene groote hoeve met meubelen, oogst, peerden, gereedschap en al wat zij bevatte, door eenen brand vernield. Zij was slechts voor eene geringe som verzekerd.

—Men meldt uit DENDERMONDE :

De werkman Louis Goossens begaf zich op Nieuwjaarsavond op het ijs van de vestingen. Hij schoot er door en verdronk. Meer dan vijftig personen stonden machteloos den strijd tegen den dood aan te staren.

— Men meldt uit OOSTENDE :

De treinwachter, Leopold Delaughe, is Zaterdag avond te Cortemarkt onder den trein gevallen. Zijne beide beenen werden afgereden en hij is korts daarop overleden. Hij laat eene weduwe met 3 kinderen achter.

BUITENLAND.

Frankrijk.

KERKVERVOLGING. — Tengevolge van eene dagorde van den bevelhebber der legerkorpsen van Poitiers, waarbij aan de militairen den toegang verboden wordt aan de Katholieken Kringen, zijn zeven soldaten die een bezoek gebracht hadden aan den aalmoezenier, tot gevangenisstraf verwezen.

Rusland.

EENE MARTELKAMER. — Uit St. Petersburg wordt gemeld : Eene groote opschudding is verwekt door het proces van den oud-gouverneur van het gevang van Nicolai II, dat thans geëindigd is door zijne veroordeeling tot drie jaar dwangarbeid.

De gouverneur was beschuldigd van schriftvervalsching, diefstal en misbruiken op zijne gevangenen.

Hij had eene martelkamer doen maken waarvan het zicht alleen, zoo verklaren de policieopzieners, iemand zou doen beven.

De muren, de planken vloer en zelfs de zoldering waren met bloedvlekken besmeurd.

De oud-gouverneur vervulde zelf het ambt van beul.

Amerika.

EEN BERUCHTE AFTROGGELAAR AANGEHOUDEN. — In de Vereenigde Staten is zekere Henri Silverberg, een Amerikaansch handelaar van Poolschen oorsprong, aangehouden.

Ofschoon nog maar 35 jaar oud, heeft Silverberg reeds een aantal aftroggelarijen bedreven welke de geheele wereld voor tooneel hebben gehad.

Voorzien van eene overgroote hoeveelheid valsche wissels, welke hem het uitzicht geven als bezittende het fortuin van eenen Nabob, werd hij zekeren dag met groote plechtigheid te Calcutta ontvangen door den onderkoning van Indië.

Later heeft hij onder den naam van J. Coleman Drayton eene spoorwegkoncessie bekomen van den koning van Siam, die hem uitnoodigde op officieel banket.

Hij heeft groote juweelendiefstallen gepleegd te Baden-Baden en te Londen ; hij heeft ook aftroggelarijen gepleegd bij middel van het huwelijk.

Silverberg heeft opvolgenlijk, in verschillende landen van Europa en Amerika zes rijke vrouwen gehuwd van wie hij zich deed scheiden bijna onmiddelijk na het huwelijk en wier fortuin hij zich toeigende.

Laatst was hij na in Duitschland drie jaar gevang te hebben uitgedaan, gehuwd onder een prinselijken naam, met een rijke Oostenrijksche gravin.

Wanneer hij werd aangehouden had hij juist eene groote financieele maatschappij in Oregon gesticht, waar hij, onder den naam van Dreyton er in geslaagd was, het vertrouwen te winnen van een aantal kapitalisten. Zijne aftroggelarijen bedragen verschillige millioenen.

— BRAND TE CHICAGO. — 637 DOODEN. — *Nadere bijzonderheden* — Donderdag, om 9 u. 30 's avonds, verklaart de policie, dat men uit de puinen van den afgebranden schouwburg een totaal van 637 lijken heeft opgehaald. Het is onmogelijk dit cijfer na te gaan, maar men heeft reden om te gelooven dat het juist is.

Ziehier nieuwe bijzonderheden over denbrand : het vuur, dat ontstaan was in den vergaarbak van het acetyleentoestel, geplaatst tusschen de schermen, greep eerst de decors aan en verspreidde zich weldra in de zaal.

Zoodra het geroep : brand ! weerklonk, maakte zich een erge schrik meester van de aanwezigen meestendeels vrouwen en kinderen ; tooneelspelers en speelsters vlogen als waanzinnig over het tooneel, terwijl het publiek in wanorde naar de uitgangen vluchtte, onder vreeselijk geroei en gedrang. Als zinneloos verpletterden zij elkander.

De toeschouwers op het balkon werden op hunne plaats gehouden, daar de vluchtenden de uitgangsdeuren versperd hadden.

Onmiddelijk na het eerste noodsein werd de redding- en ordedienst ingericht, terwijl de pompiers de eerste reddingswerken begonnen. Vele toeschouwers werden gered langs de reddingslanders. In de galerijen hadden de meesten half verstikt het bewustzijn verloren. Bijna allen hadden talrijke kneuzingen bekomen. Het getal gekwetsen was zoo groot, dat de gasthuizen spoedig vol waren.

Eene naburige groote school en andere gebouwen werden tot ambulantiën ingericht.

De dooden zijn letterlijk met hoopen van verscheidene meters dikte gevonden, namelijk beneden aan den trap der galerijen, waar de vluchtende vrouwen en kinderen der hoogere plaatsen den weg afgesneden vonden door de massas vluchtelingen uit het parterre.

De rijtuigen, gebruikt voor het vervoer der gekwetsten, moesten, om de lijken te kunnen vervoeren, de gekwetsten in lange rijen op de voetpaden neerleggen.

Toen de pompiers in de zaal drongen, vonden zij nabij de deuren de lijken van meer dan 200 personen, rechtstaande en nauw ineengestrengeld, verstikt of verkoold.

't Is onmogelijk de hartverscheurende tooneelen te beschrijven, die den beelen nacht plaats hadden. Men heeft algemeen de snelheid en de zelfopoffering opgemerkt, waarmee de reddingswerken werden ingericht.

Men seint uit Chicago : De acteurs en actrices werden allen gered.

De avondbladen brengen nieuwe, afgrijselijke bijzonderheden over de ramp. De policie te Chicago geeft thans het aantal dooden op 556, waarvan er nog 55 vermist werden te middernacht. De brand brak uit tijdens het tweede bedrijf van de pantomine. Het bestuur schrijft de oorzaak toe aan het barsten van een vat calcium. Pogingen om het asbestgordijn te doen zakken faalden, het gordijn bleef halfweg steken : en doordat de voordeuren van den schouwburg openstonden werd de zaal een vuurgang.

Op het oogenblik dat de brand uitbrak, waren er 1500 menschen in den schouwburg. Ooggetuigen doen schrikkelijke verhalen van het tooneel in de zaal nadat de brand was uitgebroken, en buiten den schouwburg, waar mannen, vrouwen en kinderen vochten met de policie, daar zij naar binnen wilden om te zoeken naar hunne bloedverwanten. Er zal langen tijd verloopen eer eene volledige lijst van de dooden kan worden opgemaakt, daar er groote moeilijkheden bestaan in het herkennen en het vaststellen van de identiteit der gevonden lijken. De kleeren zijn verbrand of verscheurd, de aangezichten tot onherkenbaar-makens gewond.

Naar gemeld wordt, waren van de 40 nooduitgangen, die in het Iroquois-theater bestaan, slechts 4 in gebruik bij den schrik. De schouwburg was gebouwd naar het model der opéra-comique te Parijs, en was eerst op 23 november geopend. Toen werd verondersteld, dat alle hulpmiddelen in tijd van gevaar, voor het redden en beschermen van menschenlevens aanwezig waren. De schade aan het gebouw bedraagt ongeveer 50,000 pond sterling.

Volgens de jongste opgave der policie werden 623 slachtoffers door de ramp geëischt ; er worden nog ongeveer 100 personen vermist, en van de ongeveer 80 geredde gewonden zullen nog velen sterven. Ongeveer 100 personen werden door de brandweer en de buren gered.

In de buitenlandsche bladen vonden wij nog het volgende :

Nimmer te voren is in de jaarboeken van Chicago eene ramp van zulke afmetingen te boekstaven geweest ; nooit is van zóo vele kanten hulp geboden. Dokters en zieken verplegers meldden zich in grooten getalle aan ; terstond werden allerlei hulpmiddelen ter beschikking der overheden gesteld. Binnen 15 minuten nadat het vuur uitbrak, waren niet minder dan 50 doktors op de plaats des onheils, die elk lichaam, dat werd uitgedragen, onmiddelijk met den steleoscoop onderzochten.

De brand is ontstaan in het reservoir voor calcium-carbid achter de linker-coulissen.

Op dit hachelijk oogenblik weigerde de brandscherm te werken, ten gevolge waarvan de vlammen zich onmiddelijk door de zaal verspreidden en 't gebouw gevuld werd met een verstikkenden rook.

Hoewel zij slechts 18 rijen wijd geplaatste stoelen van de uitgangen waren gescheiden, konden de bezoekers van de stallen de voor hem bestemde nooduitgangen wegens het gedrang niet bereiken.

De meesten, het gevaar ziende, wendden zich tot den foyer, waar zich toen hetzelfde tooneel herhaalde. Hadden zij den foyer kunnen bereiken, ze waren ongetwijfeld gered geweest, maar door het wild dringen struikelden de voorsten en dadelijk waren de toegangen verstopt door de over deze vallende menigte. Enkelen der achtersten, die intijds hunne boelbloedigheid terugkregen, wisten te ontkomen.

De begrafenissen van de slachtoffers van den schouwburgbrand zijn zaterdag begonnen onder het luiden der kerkklokken. Er werden geene zaken gedaan. Alle kenteekenen van openbaren rouw zijn aangebracht. Zondag en maandag hadden verdere begrafenissen plaats.

Een dertigtal ambtenaren van het Iroquois-Theatre werden in hechtenis genomen ; onder hen bevindt zich de tooneelmeester en diens adsistent, beschuldigd van manslag.

De Nieuwjaarsdag is in stilte gevierd, zonder dat de klokken werden geluid, in overeenstemming met eene proclamatie van den burgemeester, die tevens voorstelde, dat alle zaken op zaterdag 2 januari zouden worden gesloten en de dag als rouwdag gevierd.

De burgemeester heeft de sluiting bevolen van 19 schouwburgen, die geene voldoende waarborgen boden voor de veiligheid van het publiek.

1200 SLACHTOFFERS.

Volgens de laatste telgrammen uit Chicago worden de volgende cijfers opgegeven :

690 DOODEN.
200 GEWONDEN.
306 VERMISTEN.

Men heeft de identiteit van 183 slachtoffers kunnen vaststellen.

70 % der slachtoffers vonden den dood in het gedrang.

Daar er in dit jaargetij altijd veel vreemdelingen in Chicago zijn, zal het moeilijk zijn het juist aantal dooden te weten.

De policie heeft een bijzonderen dienst moeten inrichten om de lijken tegen de dieven te beschermen.

MOEDIG GEDRAG VAN DEN KATHOLIEKEN BISSCHOP.

De katholieke bisschop Mgr Muldoon, die voorbij den schouwburg kwam, toe de brand uitbarstte, legde veel moed en eene bewonderenswaardige koelbloedigheid aan den dag.

Hij drong binnen tot op de bovengaanderijen en smeekte de menschen kalm te blijven. Hij gaf de absolutie aan de stervenden en gewonden, en weigerde buiten te gaan, zoolang er nog een levend wezen in het gebouw was.